

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " 5 " — " —
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katoli. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 17.

V Ljubljani, ponedeljek 22. januarja 1900.

Letnik XXVIII.

Hribarjeva županska zveza.

Tačasnemu županu ljubljanskega mesta Hribarju je butilo v glavo, da je zdaj jel bobnati v javnosti, da bi spravi slovenske župane pod svoje okrilje. To delo je v sedanjih razmerah jako abotna zanjka liberalnih kranjskih nemškutarjev, v katero se ne bo vjel nikdo, kedor že ni vjet z »Narodovimi« sleparijami.

Saj nam je znana cela povest. Agent banke Slavije Hribar, ki si je ob svojih službenih potih po slovanskem jugu pridobil poleg mnogih zavarovancev banke Slavije tudi nekaj prijateljev in častilcev svojega »Slovanstva«, je po dolgotrajnih naporih zasedel Grassellijevo mesto na ljubljanskem rotovžu.

Tega mu je bilo treba, da bi mogel igrati ulogo prvega slovenskega voditelja. Ta uloga je bila pa po določenem načrtu tako zložena, da je imela za glavni namen uničiti, ali vsaj čim najbolj oslabilo katoliško gibanje med Slovenci. Bila je liberalna. Marškomu izmed naših liberalcev je veselja vtripalo srce, ko je sanjal, kako bo Hribarjevo županovanje utrdilo liberalno smer na Slovenskem. Zato so ga pa tudi naši liberalci ob njegovem nastopu slavili kot rešitelja. Zdelo se je, da bo res taka. Hribar, — »Slovan«, pri obmejnih Slovencih spoštovan in priljubljen, gladek, na videz miren in spravljiv, dejanski pa prvi zastopnik skrajno liberalnih sokolskih načel, izučen v šoli češkega liberalstva, — bo na županski stolici ljubljanskega mesta kmalu razbil katoliške političke postojanke. Tako so mislili!

Pričelo se je zanimivo življenje. Najpreje v Ljubljani! Po raznih gostilnah je novi župan pogostoval zdaj to, zdaj drugo vrsto naših meščanov. Med tem, ko so v pivski sobi ženketali kozarci nesebičnosti I. Hribarju v čast, so se pa v stranski sobi sklepale zavarovalne pogodbe. Vsakovrstni sprevodi so se sprehajali mimo mestne hiše in novi župan jim je sedaj z balkona, sedaj s stopnjic govoril lepe besede.

Besedi, slavnosti, kot vode. —

Politika je pa šla svojo pot in je polagoma, toda neizprosno odkrivala, koliko so vredne patetiške čenče naših liberalcev. Ob vseslovenskem shodu se je pokazalo, da so naši liberalci izgubili političke vajeti iz rok v kljub raznim glumačem, ki so hoteli s komedijami zakriti narodno izdajstvo kranjskih tako zvanih »narodno-naprednih« nemškutarjev. Moralo se je nekaj storiti, da bi se zavrla prava slovenska vzajemnost, ki je v dijamentralnem nasprotju s kranjsko liberalno politiko. Ob času cesarjevega jubileja je povabil Hribar slovenske župane v Ljubljano. Prilika je bila lepa in izraz udanosti umesten. Takrat je pa tudi Hribar segel dalje v službi svojih idej. Sklenilo se je, da se osnuje društvo slovenskih županov. Ta stvar je spala skoraj poldrugo leto. Te dni jo je pa Hribar zopet izkopal in v raznih listih priobčujo sedaj oklice in pravila novega društva.

Pravila so seveda taka, da mora biti društvu Hribar predsednik. Mi se v resnici čudimo temu Hribarjevemu nastopu. Sedaj, ko liberalci na Slovenskem, završi naš narodni program, izvršujejo s tako nepopisno surovostjo prvo in edino točko svojega programa — boj proti katoliški cerkvi in veri sploh, nastopa eden izmed pri-

župane v svojo zvezo. Sedaj, ko »Narod« in »Narodovci« tako besno razdirajo vse pogoje skupnega delovanja, hoče eden najizrazitejših strankarjev »Narodovih« načel družiti naše župane. To je vendar preveč!

Ne dobote ga človeka, ki zna do pet šteti, da ne bi videl, da je to Hribarjevo delo nov poskus slovenskih liberalcev razbiti katoliško gibanje med nami. Saj vemo, kdo je Hribar, in sam tudi ve, da vemo. Dejanske razmere so pokazale, da imamo v dr. Tavčarju sedaj popolnoma gorenjski odkritega liberalca in da je zato ta mož neprimerno manj nevaren našim vzorom, nego ljubljanski župan Ivan Hribar. Mnogo zavednejše, mnogo finejše, zato pa tudi mnogo uspešnejše zastopa Hribar nam nasprotno smer, nego kateri koli liberalnih veljakov.

In tak mož naj bi načeloval našim županom! Taka organizacija bi bila, ko bi bila trajno mogoča, naša politička smrt. To vemo mi, to ve pa tudi vsak naš somišljenik. Slovenske župane naj vodi pristaš tiste klike, ki sama z vsem svojim delovanjem spričuje, da je že zdavnej zatajila svojo narodnost in da zastopa samo slovenščine večde liberalce. Tako daleč še niso padli naši župani. Razven tistih, ki so že sedaj odkrito v liberalnem taboru in proti katerim se že sedaj katoliškemu slovenskemu ljudstvu nalaga naloga boja, ne privabi Hribar nikogar. Njegovih županov se ne bomo ustrašili. Sveta dolžnost, ki nam jo velevalo naša načela, nas bo vodila v boj proti njim. Tem bolj jih bo poznalo naše ljudstvo.

Ni nam pri tem na mar, da bi se protivili organizaciji slovenskih županov sploh. Ta je potrebna, a biti mora slovenska in županska, ne pa liberalno politička. V organizaciji po Hribarjevih pravilih se bodo slovenski župani pač lahko učili, kako se proti volji ogromne večine ljudstva in v njegovo veliko pohujšanje stavijo javne beznice, kako se delajo dolgovi, kako se z golimi obeti krmijo občani, kako se seje razdor med ljudi, ne bodo se pa učili, kako naj slovenski župani moško in neustrašeno stojijo na čelu katoliških Slovencev. Sama posebi je taka zveza, kot jo namerava Hribarjev načrt, za župansko organizacijo popolnoma nesposobna. Sposobna je edino za demonstracije v liberalnem smislu in za agitacijski aparat liberalnega gibanja.

Edino pametna organizacija slovenskih županov je po okrajih. Take okrajne organizacije, katerih ustanovitev hočemo z vsemi močmi podpirati, bi bile sposobne povzdigniti avtonomno delovanje naših občin in se upirati nam nasprotnemu uradništvu. Še le potem, ko bi se osnovala okrajne županske organizacije, bi bilo mogoče misliti na skupno zvezo. Samo pri okrajnih organizacijah bi se mogli župani dogovarjati o svojih težnjah, poučevati se med seboj in se vzajemno podpirati; pri Hribarjevi organizaciji bi hodili samo ob gotovih prilikah v Ljubljano za štafeto svojemu predsedniku in »Narodovcem« sploh.

»Našo stražo«, ki nima in ne more imeti političkega pomena, prezirajo naši liberalci, ker sodelujejo tudi katoliško misleči možje. Tu pri Hribarjevi županski organizaciji se pa že po pravilih daje predsedništvo »Narodovcem« pristašu in vrh tega je ta organi-

bi se nam celi svet smejal, ko bi se ne postavili v obrambo proti temu najnovejšemu liberalnemu manevru. Liberalci so previdno čakali, ker hočejo imeti ob prihodnjih deželnozborskih volitvah svežo agitacijsko silo v županski zvezi. Za to se jim gre in za nič drugega.

Mi to zvezo najodločnejše odklanjamo. Za tisti namen, kateremu naj bi služila po svojem imenu, je popolnoma nesposobna, tistemu namenu pa, ki ga hoče z njo dosegati liberalna klika na Kranjskem, pa nimamo drugega odgovora, nego boj, ki ga nam usiljuje naša zvestoba do Slovenstva in do katoliške cerkve.

Avstrija in Ogerska.

(Iz predavanja dr. Žitnika.)

(Dalje.)

Vsakih deset let se ob razpravi glede nove avstro-ogerske nagodbe jasno pokaže, da je bila prva nagodba prenegljena. Mi moramo Ogrce občeudovati, kako vtrajno, odločno, neizprosno, brezozirno oni zagovarjajo svoje koristi. Nasprotno pa opazujemo, da je vsaka nova nagodba nova kapitulacija Avstrije v korist ogerski državi polovici. O tem se prepričamo, ako si ogledamo finančne in gospodarske posledice tega nenaravnega zakona. Preobširno bi bilo, ko bi govoril o vseh narodno gospodarskih vprašanjih, ki so v ožji ali širši zvezi z nagodbo. Dovolj je, ako si v prvi vrsti pojasnimo takozvano kvoto, v kateri je utelešen nesrečni dualizem.

Kvota je oni del, ki ga mora avstrijska oziroma ogerska državna polovica prispevati k skupnim državnim stroškom. Ključ pa, po katerem naj bi se skupni troški delili, določata avstrijska in ogerska kvotna deputacija. Na prvi pogled je ta naloga jako lahka, ker imamo vzgled v Nemčiji, Švici in ameriških Zveznih državah. In vendar opazujemo, da se kvotni deputaciji prepirata o kvoti, kakor dva poljska žida. Osobito letos so bile dotične obravnave naravnost škandalozne, sramota pred Evropo.

Kvota bi se morala določiti po dveh načelih. Prvo načelo je, da so dolžnosti primerne pravicam. To načelo velja v Nemčiji za posamezne zvezne države, a ne velja za naše ljube ogerske zaveznike. Ogrci hočejo več pravic v državi, nego jih smejo zahtevati, a plačati se branijo. Ako primerjamo njihov vpliv v skupni državi, potem smemo trditi, da bi kvota morala biti 50:50. Drugo načelo se naslanja na gospodarsko in davčno moč. Kakor bomo videli, bi potem načelu Ogrci morali danes prispevati k skupnim državnim stroškom 42%, a Avstrija 58%. V istini pa so skozi 30 let Ogrci prispevali k skupnim državnim potrebščinam le 30%, ostalih 70% je morala nositi Avstrija. In to ni malenkost, kajti vsak odstotek znaša okroglo 1-1 milijona, kar je v desetih letih 11 in v 30 letih brez obrestij 33 milijonov! Sedaj pa recimo, da bi v teh letih bila ogerska kvota povprek za 5% višja, kar bi bilo pravično, je že po tem računu Avstrija plačala najmanj 165 milijonov brez obrestij na korist Ogerske. In to je pač najnižji račun.

Toda poslušajmo, kako so prvič leta 1867. določili kvoto. Ker je avstrijska kvotna deputacija dobro vedela, da Ogrci, recte Mažari nikdar ne prevzemo polovice skupnih

moči. Toda kako naj se določi merilo za davčne moči? Še danes nam nedostaje nataničnih in zanesljivih statističnih podatkov, ki bi bili podlaga za določitev davčne moči. In pred 33 leti taci podatki celo niso imeli. Zato je avstrijska deputacija predlagala, naj bi se dohodki iz carine, iz davkov od sladkorja in žganja najprvo porabili v pokritje skupnih državnih stroškov. Ostanek skupne potrebe naj bi se razdelil po ključu, ki soglašala z dohodki vseh direktnih davkov onkraj in to stran Litave. Deputacija pa je tudi zahtevala, da se po istem ključu razdeli skupni državni dolg, ki je l. 1867. znašal 2712 milijonov. Ogrci so na ta predlog odločno odgovorili: ne! O porazdelitvi državnih dolgov pa še slišati niso hoteli. Predlagali so, naj se kvota določi po razmerju, v katerem ste od l. 1860. pa do 1865. obe državni polovici prispevali v pokritje skupnih stroškov. Mažari so bili jako zviti. Po tem računu bi plačevali le 25%, Avstriji pa 75. In zakaj? Dotični uradni izkazi o davkih so bili pomanjkljivi in pa pristransko sestavljeni. Tako so na Dunaju plačano dohodarino od ogerskih železnic zaračunali kot dohodke avstrijskih dežel, akoravno so bili ti dohodki vpisani na račun Ogerske.

Dalje so zaračunali kot dohodke izkupilo za prodana državna posestva. A to ni bilo opravičeno, kajti v istih petih letih je v Avstriji znašalo 17,448.000 gld., na Ogerskem pa le 2,939.000 gld. Tretjič so zapisali 7,576.062 gld., katere je osrednja uprava plačala na račun stroškov iz l. 1848/59, kot stroške ogerske uprave. Četrtič so izdatke tobačne režije vsaki državni polovici zaračunali kot stroške; tako so na korist Ogerski kot stroške uračunali vso svoto, katero jo ogerska uprava izdala za nakup tobačnega perja na račun Avstrije. In končno treba pomisliti, da ravno v letih 1860—1861 Ogrci niso hoteli davkov plačevati in da so uradi sami ljudi hujskali v tem oziru. Naravno torej, da avstrijska deputacija ni hotela vsprejeti ogerskih pogojev. Po daljših obravnavah in vsled hudega pritiska se je končno avstrijska deputacija udala za kvoto 30:70.

Kaj pa je bilo s skupnim državnim dolgom, ki je znašal 2712 milijonov? Člen 12. ogerskega zakona ne pozna tega dolga, češ, da se je ta dolg naredil brez dovoljenja ogerskega drž. zbora. Pač pa so bili viteški Mažari toliko milostni, da so obljubili prevzeti nekaj tega dolga, da »težka bremena, ki jih je namnožil absolutizem, ne zrušijo blagostanja ostalih dežel Nj. veličanstva«. Za l. 1868. je znašala potreba drž. dolga 145,339.000 gld. Ogrci so zahtevali, da se od te svote na avstrijski račun najprvo odšteje 25 milijonov, preostanek pa naj se razdeli po kvoti 30:70. Tako je plačala Ogerska le 36-1 milijona, Avstrija pa 109-2 milijona. A leta 1869. so Ogrci zopet prevrgli račun. Dovolili so v pokritje obrestij od državnih dolgov le 29-1 milijona na leto. Po določenih kvoti bi Ogrci morali plačevati najmanj 48 milijonov na leto. Sedaj računajte, ljudje božji, koliko znese to v teku mnogih let! In vse na račun Avstrije! In nečuvno! Pri vseh dolgih obravnavah so pozabili na 80 milijonov dolga, ki ga mora Avstrija sama vračati avstro-ogerski banki. To je nagodba iz l. 1867!

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. januarija.

Nova vlada in nje program.

So botni dunajski uradni list je toraj objavil imena novih moŕ, katerim naŕeluje pl. Körber. Imena članov novega kabineta so bila  e znana, zakulisni poročevalci so bili toraj  e izpočetka dobro poučeni. Ker parlament ni zbran ob nastopu K rberjevega ministerstva, a isto vkljub temu hoče pou iti javnost o svojem programu, je zadnja »W. Abendpost« objavila v svojem uvodniku splošen Körberjev poslovni načrt za bli no bodočnost. Glavna naloga nove vlade obstoji v tem, da se odstrani narodnostni prepir in sklene sprava ter da se potem vse stranke združijo pri resnem delu za prosep države in nje narodov. Vlada dobro uvideva, koliko kvara je za vse sloje provzročila sedanja razburjenost duhov, delo se je ustavilo na vseh preva nih poljih. V svrhu prepotrebne a sporazumljenja je treba pričeti takoj s praktičnim delom. Vlada bo v najbližjem času povabila na Dunaj zaupnike vseh interesovanih strank ter sama posegla vmes z dejanjskim sodelovanjem. Državni zbor, ki se snide nato, bo sklepal o vspehu spravni  dogovorov. S tem je na kratko začrtan politični program. Na gospodarskem polju bo pa vlada obračala posebno pozornost na razvoj obrtni e. Sklepa pa vlada svoj program z naslednjimi pomenljivimi besedami: Odkrita in resna politika sprave, trdna, nepristranska s hitrim časovnim tekom po ivljena uprava in pospeševanje vseh teženj, ki merijo na povzdigo in razširjenje produkcije, to so glavne točke programa nove vlade in v izvrševanju tega programa računa vlada na podporo vseh slojev prebivalstva. — S temi zadnjimi besedami je posneta prav za prav vsebina celega vladnega programa, ki se da kon e no izraziti tudi v dveh besedah: sprava in povzdiga narodnega gospodarstva. — K temu programu dosedaj  e ni dosti omeniti, ker se ne ve, kje se prav za prav prične z reševanjem naloge. Gotovo bo vlada našla podporo pri vseh desni skih strankah, ako jo bodo pri njenem delu vodila desni ska načela, ako ho reševala pereče narodnostno vprašanje s stališa popolne enakopravnosti in jednako veljavnosti za vse narode v Avstriji, ter se bo pri reševanju gospodarskega dela svojega programa ozirala na desni ki socijalni načrt. Ako bo pa nasprotno pazila le na to, da se ne skrivi las predrznim prusa skim kri a em, da se varuje »nem ski« značaj Avstrije in da ne trpe nikake škode židovski kapitalisti ter sovražniki kr  ansklega imena, potem računa zaman na pomoč ogromnega dela avstrijskih prebivalcev. Po dejanju bomo toraj, kakor vse, sodili tudi novo Körberjevo uradniško ministerstvo.

Spravna pogajanja se prično morda  e tekoči teden, vsaj tako se da sklepati iz objavljene a programa K rberjeve vlade. Zaupniki, menda za sedaj samo  e ski in nem ski, snidejo se tokrat v poslanski zbornici in ne, kakor leta 1890., v poslopju ministrskega predsedstva, da se s tem  e na zunaj pokaže nekaj parlamentarni značaj spravni h pogajanj.  e skim in nem skim voditeljem je pl. Körber  e pokazal svoj načrt za novi jezikovni zakon, objednem pa jim je, kakor javlja pra ska »Politik«, tudi naznanil, koliko je voljan odjenjati pri posamnih dolo ili h svojega načrta. Isto tako ima Körber  e začrtane postulate  e skih delegatov na jedni in nem skih na drugi strani in mej temi dijamentralno nasprotujočimi si postulati treba potem spravni h konferenc najti srednjo pot. Ako se obe stranki sporazumita in pritrdita vsem spremenjenim ali nespremenjenim določilom načrta, potem se takoj skliče parlament in se mu načrt predloži v definitivno odobrenje. Ako bi se pa pogajanja razbila in bi toraj vladin načrt ne prodril, se vsejedno snide parlament in sicer zato, kakor trdi imenovani  e ski list, da se čim preje razpusti.

Novi minister za  e sko dr. Re ek se je danes preselil iz naučnega ministerstva, kjer je deloval dosedaj kot sekojski načelnik in, kakor trdi »N. Fr. Pr.«, vkljub svojemu narodnemu strankarstvu pri vseh ostalih prav dober spomin. Delokrog njegov

ministra za  e sko barona Pra aka. Vplival bo na upravne naredbe v raznih ministerstvih pred njih rešitvijo. Kakor ministru za Galicijo bo tudi njemu odkazan posebni status konceptnih uradnikov. Mogoče mu bo toraj, ako bo u izval vsestransko zaupanje  e ske delegacije, storiti marsikaj v korist  e skega naroda.

Mej Nem tjo in Anglijo je v soboto pojasnil razmere državni tajnik B low v odgovoru na interpelacijo glede zaplembe nem skih parnikov. Z odgovorom so zadovoljni vsi krogi, kar je dokaz, da se je B low potegnil za pruske koristi. Posebno pa to dokazuje pisava angle skih listov, ki so naravnost presenečeni nad strogostjo nem ske vlade. Anglija, piše »Globe«, je  e sita predavanj tujih kritikov o narodnem pravu in voja skih operacijah. Seveda se Nemci,  e bodo pametni, ne bodo preveč ozirali na take grožnje.

Italijanci ne gredo nad Menelika. Pred nekaj časom se je javljalo, da je Angle ska naprosila italijansko vlado, naj pošlje nekaj vojakov v Afriko, da ji pomaga krožiti nadležnega Menelika. Ta mo  je, kakor znano, zbral okrog sebe 40.000 mo  in bo z njimi ob ugodni priliki priredil kak izlet v najrodovitnej i del angle skega Egipta. To bi Angležem seveda ne bilo ljubo in zato so se obrnili do Lahov. Ti bi kajpada srčno radi ustregli Angliji, s katero menda jedini na celem božjem svetu simpatizujejo v sedanj i vojski, toda boje se Menelika, ki jim je pred par leti prav dobro nabrusil pete. S takim izgovorom se pa seveda ne sme na dan in zato sedaj izjavljajo, da na to nihče ne misli in da jih ni nihče prosil pomoči. Kdor to veruje, slobodno mu.

Dopisi.

Iz Cirknice. Fiat iustitia — pereat mundus, tako je naslovljen članek sobotnega »Naroda«, v katerem se mej drugim zopet zaletava v mene. Gospodje pri »Narodu«, prosim Vas, povejte mi, kje ste dobili »patent« za laži? Znate pa, znate! Prav tako! Vso stvar, katera je  e zdavnej zarujavela in o kateri je »Slovenec« svoječasno golo resnico poročal, jo Vi gospodje zopet pogrevate. Prav tako! Zdaj mi pa povejte, kedaj sem jaz napadel in vdaril Vašega »moža« z »bokserjem«, da »e je nezavesten zgrudil na tla? Da, vdaril sem ga, a ne z »bokserjem«, ampak le s sprehajalno pal i o — kar je tudi pred sodi cem pet pri  izpovedalo — le enkrat po hrbtu, na kar je potem »mo « stekel, da bi ga tudi dr. Tavčar in Malovrh ne vjela. In zakaj sem ga vdaril? Ušesa po koncu! Zato, ker je preklinjal na javni cesti Boga in Mater Božjo, kar je sploh tega »moža« navada. Ali je pa res to »mo «? »Narode«, poslušaj! Ta Tvoj »mo « je 18-letni fant, moj bivši učenec, katerega poznam jaz in cela lara od nog do glave. Pra ajte tega Vašega »moža«, zakaj ga jaz kot njegov katehet nisem pustil k sv. obhajilu? Nadalje pravite, da sem ga vdaril v pijanosti. Ni res, popolnoma trezen sem mu jo prisolil in bi to v tem slučaji storil magari tudi dr. Tavčarju in Malovrhu. Pijan je bil morebiti le tisti, ki je članek v »Narodu« pisal. »Narode«, kako Ti je hudo, da me pristojna oblast  e do sedaj ni kaznovala! Poslušaj in solze pretakaj! Ta Tvoj »mo « je bil pri deželnem sodišču ravno radi tega bogokletstva obsojen v en mesec dni in je kazni je i svoja nadaljna »dobra dela« premišljuje. O »Narode«, le potegaj se za take »mo e«, vsaj pokažeš, kdo in kaj da si! Kaj ne da, »gliha vkup  trih«, pravi pregovor. — Mimogrede pa Ti povem, da se ti Tvoji lastni pristaši smejejo in pravijo, ta pa zna »farbat«.

Anton Lavrenčič,
(kapelan v Cirknici).

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. januarija.

Izdan prijatelj. Dr. Ivan Tavčar je s svojimi »simpatijami« nem skutarskemu trgovskemu shodu v Mariboru  el pohvalo vseh nem skih listov.  el si tega ni. Hotel je, da ostane tajno njegovo prijateljstvo do dr. Mravлага. Ker ni vedel, da je dr. Mravlag izklepetal svojo avdijenco pri dr. Tavčarju, zapisal je v »Narodu« v petek »farbat«.

vzeli čisto objektivno stali e«... To trditev pa opira s trditvijo, da so  tajarski slovenski trgovci zatekli se k »nam« za svet, kako postopati proti konsumnim društvom. »Cela naša zveza s tem shodom je obstala v tem, da smo tem trgovcem dali statute našega »Trgovskega in obrtnega društva. To je bila vsa zveza«. V istem trenutku, ko je dr. Tavčar to pošiljal v svet, pa so prinesli listi vest, da je dr. Ivana Tavčarja grdo izdal dr. Mravlag in da je ta celjski nem skutar povedal mnogo, kar dr. Tavčarju ni ljubo. V petek je »Narode« pisal, »da se strinjamo s stali cem, katerega je mariborski shod v gospodarskem oziru zavzel. In mariborski nem ski list pojasnjuje to stali e tako-le: »Dieses Vorgehen müsse sich nicht nur gegen die jetzt bestehenden Consumvereine richten, sondern auch gegen alle Vereinigungen, in welchen durch die Mittel jener die Knote der Geistlichkeit geschwungen wird. Dies sei insbesondere der Fall bei der jetzt in Cilli gegründeten Genossenschaft »Mercur«. Dr. Tautschar, der gewiss nicht im Rufe stehe, dass er kein Slovene sei, habe dies bestätigt, indem er gesagt habe: Wir bekämpfen mit Händen und Füssen alle jene Vereine, die unter Pfaffen Einfluss stehen, weil sie nicht von nationaldenkenden Männern geleitet werden«. Dr. Tav ar je vsled te krepke izjave moral pripoznati, da se mu ni posre ilo prikriti zvezo z dr. Mravlagom, in v soboto je priobčil v »Narodu« poslano, ki kaže, da je bila »tista jedina zveza s slovenskimi trgovci  tajarskim« poosebljena v prvi vrsti v osebi — dr. Mravлага. Slovenski prvak je prijazno podal roko celjskemu Mravlagu ter se zvezal   njim proti slovenskemu gospodarskemu gibanju! To mora dr. Tavčar javno pripoznati.  asih se nem ski prvaki niso upali hoditi po svete k slovenskim vodjem, ker bi jim vsak slovenski prvak pokazal — vrata.  e to dejstvo, da dr. Tavčar obsipa s prijaznostjo dr. Mravлага in mu daje najrazličnejše informacije, je obsodbe vredno, obsodbe tem bolj, ker je je storil mo , ki je slovenske delavce nedavno opsoval z izdajicami, ko so šli na Dunaj, da bi skupno z vsemi avstrijskimi delavci ustanovili delavsko zavarovalnico. O tem, kaj sta dr. Tavčar in dr. Mravlag govorila o celjskem »Merkurju«, se ne homo spu ali v Tavčarjevo izjavo, ker mi o tej točki nismo ničesar trdili. Najbolje bo vedel dr. Mravlag. Dr. Tavčar ima časih slab spomin, kar je dokazal v »Narodu« v petek, ko je vse kaj drugega trdil, kar v soboto pripoznava. Vedno v lepši luči se kažejo »prvi uspehi tega nepolitičnega, zgol gospodarskega skupnega delovanja«. Schwegel, Schaffer, Mravlag vodijo lahko prvaka slovenskih naprednjakov za nos, slovenskega ljudstva pa ta zveza ne bo omamila ter ne bo ome ila gospodarskega združevanja. »Silna  koda, ki se dela zlasti v gospodarskem, pa tudi v narodnem oziru slovenstvu na  tajarskem«, ne prihaja od slovenske gospodarske organizacije, kakor dr. Tavčar trdi v petek v »Narodu«, ampak ima svoj vir v dr. Tavčarjevi zvezi z nem skutarji.

»Narodovo« poročanje. Opozarjamo, na izjavo obrtnikov ljubljanskih, ki so bili v deputaciji pri škofu.  tatelji se lahko prepričajo, kako ne uvenco nepošteno »Narode« slepi občinstvo.

Konservatorjem je naučno ministerstvo zopet potrdilo za bodočih pet let  . g. kurata A. Koblarja.

Državna podpora. Poljedelsko ministerstvo je kranjsko primorskemu gozdar-skemu društvu za l. 1900 dovolilo 600 kron podpore.

Shod obrtnikov je bil včeraj v tukajšnjem »Rok. Domu« zopet izborno obiskan. »Konservativno obrtno društvo« je s svojimi shodi spravilo mej obrtnike  ivah nejše gibanje. Včeraj je številnim obrtnikom razpravljal g. dr. V. Schweitzer o razlikah mej pridobninskim in osebnim dohodninskim davkom, potem pa govoril ob osebnem dohodninskem davku ter pojasnjeval razna določila zakona. Predsednik g. Kregar je naznanil, da bode do 15. februarja dru tveni odbor pri sestavi fatiranja na razpolago. Kdor obrtnikov bi potreboval kake pomoči, naj se obrne do društvenega pred-

Breskvarja. Za volitev v komisijo, ki odmerja osebni davek in ki se vrši jutri v torek dne 23. t. m., so se obrtniki za III. razred združili za te-le gg. kand date: kanonik Ivan Sušnik, pred škofijo; Jožef Turk, izvo cek in posestnik, Radeckega cesta. Namestnika: Ivan Bizjak, pekovski mojster, Rimska cesta; Iv. Beli , gostilničar in posestnik na Dunajski cesti. Občno senzacija je vzbudilo predsednikovo naznanilo, da je »Narodovo« poročilo o pogovoru kne o kova z obrtniško deputacijo najnesramnej a laž.

Iz Gorice, 22. januarija. Od načelnika društva »Sloga« posl. dr. Gregorčič-a smo prejeli nastopno brzojavko: Volilni shod pri Rebku se je soglasno izrekel za kandidaturo grofa Coroninija, ki sprejme kandidaturo. Društvo »Sloga« je to  e razelasil.

Iz Šmihela pri Nadejanju Selu se nam poroča: Včeraj v nedeljo sta bila pri nas dva shoda. Po litanijah je bil društven shod, ki ga je priredila posojilnica. Ker  e snuje ravno sedaj tam gospodarsko kmetijsko društvo, je g. Evgen Lampe govoril o splošnem gospodarskem stanju našega ljudstva. Kmečki dolgovi državni dolgovi, koncentracija kapitala in ljudstva v mestih, davki, novi denarni promet, borze itd. silijo kmeta, da se organizira v samostojna gospodarska društva, da more nastopiti v javnosti kot stanbrane  se propada. Trgovci, ki so prizadeti ob tej organizaciji kmetijstva, najbolj storže,  e ji pristopijo, ker ustaviti se ne da to gibanje, ki tako globoko sega v najnižje stano e. — Potem je bil javen političen shod, ki ga je sklical državni poslanec gospod dr. Žitnik. Poročal je o dogodkih v državnem zboru od l. 1897, pojasnil jezikovni naredbi, nem sko obstrukcijo, ogersko nagodbo in vzroke Claryjevih nevspehov. Govore  o novem K rberjevem ministerstvu je naglašal, da ga bodo jugoslovanski poslanci sodili po dejanjih. Kakor dneva ne smemo hvaliti pred večerom, istotako ne smemo in ne moremo Slovenci pričakovati od novega ministerstva posebnih ugodnosti. Ker pa se vedno govori in piše le o spravi mej Čehi in Nemci, morajo slovenski poslanci biti oprezn i, da slovenskih starih z stev zopet ne vržejo pod mizo. Pri vsaki ugodni priliki morajo zastopniki slovenskega naroda v zvezi z drugimi političnimi somišljeniki zahtevati jezikovni zakon za vso Avstrijo, ob enem pa pospeševati vse poskuse, da se omogoči redno delo v državnem zboru. — Zbrani volivci so vstrajali skoraj tri ure in bili s poročilom povsem zadovoljni.

Profesor dr. Frischauf je vložil proti rektorju graške univerze dr. Richterju tožbo radi razžaljenja časti.

Oseba vest. Pravni praktikant pri deželni sodnji v Celovcu Oton Knapič je postal avskultant.

Predavanje o kugi je bilo včeraj v Mestnem domu dobro obiskano. »Narodova«  elja se pa ni spolnila, da bi ob 11. uri dopoludne (!) prišlo k predavanju mnogo — gospodinj.

Shod kr  anskosocijalnih delavcev. Včeraj so zborovali ljubljanski kr  -socijalni delavci v Ferlin evem steklenem salonu, katerega so napolnili. Gosp. Kregar je poročal o zborovanju zastopnikov okrajnih bolni skih blagajn v Trstu. Zborovalci so delegatom soglasno izrekli zaupanje in zahvalo. — Gospod Gostinčar je govoril o politi skih razmerah ter se dotaknil tudi dr. Mravlagove avdijence pri dr. Tavčarju in Mravlagovega prijaznega vsprejema. (Pfui-klici.) — Oglasil se je tudi socijalni demokrat Oblaj, ki je hvalil »Narode«, da je sedaj bol ji in da mu zelo ugaja. Narodna stranka ve, da bo propadla, ako se ne oklene socijalnih demokratov, kar se je videlo pri zadnjih ob inski h volitvah. — Gosp. Kregar je govoril o škofovih zavodih v Ljubljani. Ker župan pošilja listom popravke, kakor bi občinski svet ne bil nasproten škofovim zavodom, sklenila se je soglasna resolucija, naj se občinski svet potruži, da se zavodi zgrade v Ljubljani. Deputacija delavcev bode to resolucijo osebno izročila županu. Res radovedni smo, kaj bo opravila, ker je »Narode« dejal, da je dolžnost narodne stranke, delati proti zavodom.

Slovensko gledali e. Jutri v torek zaradi skušnje za Wagnerjevo romantično

trtek dne 25. t. m. uprizori se prvič na slovenskem odru velika romantična opera Wagnerjeva »Večni mornar«. Glavne vloge so sledeče razdeljene: naslovno veliko baritonovo vlogo poje gospod Noll, Sento poje gđ. Carneri, Dalanda g. Pestkovski, Erica g. Desari.

Slabe posledice celjskih izgrediv. Junaki bivših dni, celjski Nemci, že bridko jadikujejo za slovenskimi groši, katere so že izgubili in jih še bodo. Najbolj je ljubil naše groše Julij Rakuš, celjski podžupan, ki se zviža zaradi Merkurja, kakor Merkurjevi kači okoli palčice. Milo se mu stori, če gleda v prihodnost in vidi v duhu s slovenskimi žulji prisluzeni denar vandrat k slovenskemu sosedu Merkurju. To je tisti Rakuš, ki se je udeležil Siegesfeier in je po imenitnem svojem mojstru vzoru Viljemu II. govoril razburljiv govor, ko bi bile na mestu pomirljive besede, katere je dal dva dni pozneje po mestnih voglih plakirati. Drugi junak iste baže je mladi gospod Radakovič, kateri je tako nestrpen, da je dal iz službe kasirko zaradi nepopoljšljive napake, da je bila — Slovenka. On skuša na vsak način si ohraniti večje slovenske odjemalce in jim daje velika naročila — vse zaradi Merkurja. Tudi drugi nemški trgovci, kateri se niso vdeleževali demonstracij, ječe, ker so jim sedaj izostali zadnji slovenski odjemalci. Ti se imajo za to ugodnost zahvaliti svojim somišljenikom, ki so tako brutalno nastopali proti Slovincem. — Nemški obrtniki, vsi po vrsti, posebno oba dimnikarja in gostilničarji, se tudi kesajo, ker so se brez potrebe udeleževali nesanih demonstracij. — s katerimi so si odgnali zadnje slovenske — kundšafti. Jedin, kateremu ni najbrže nič žal, da je napadal — je revni Jože Polanec, katerega je baje g. Gostinčar obstrelil. On jedini je dobil plačilo za svoje junaštvo — namreč Peletovo trgovino. Naj mu dobro tekne. Sedaj se že sveti — trobarvni napis nad nekdanjo Krisperjevo trgovino: Josef Polanetz vorm. F. Pellé. V isti trgovini služi kot komij — tisti Bračič, kateri je dobil za hrabro pobijanje oken 8 dni zapora. Zaradi premalo izkazane korajžje ga Südmarcka ni pustila avanzirati do šefa — nego se je prihranila ta čast — vrlejšemu Polancu — sicer pa — par nobile fratrum.

Železnico na Slatino je železniško ministerstvo dovolilo. Črta se bode odcepila od južne železnice pri Št. Juriju.

Barona Rokitanskega bolečine. Baron Rokitansky je na Štajerskem mej nemškimi kmeti znan sladkač. To politično stran njegovo je baron Morsey minolo leto na javnem shodu mnogoštevilnim kmetom tudi osvetlil v pravi luči. Baron Rokitansky se je čutil jako užaljenega in je tožil barona Morseya. Minoli torek je bila obravnava pred okrajnim sodiščem v Gradcu, katero pa je barona Morseya oprostilo. Baron Rokitansky bo seveda še na višjem mestu iskal tolažbe svojemu užaljenemu sreč. Boli ga gotovo tudi, da ni potrjena njegova izvolitev v okr. zastop graške okolice.

Zoper konsumna društva — nemška agitacija. Pod tem naslovom piše celjska »Domovina«: Dne 15. t. m. so se zbrali v mariborsk. kazini spodnjestajski trgovci, da protestujejo zoper konsumna društva. Vsi govorniki sploh so naši zagrizeni nasprotniki. Glavni govornik je bil celjski junak dr. Mravlag. Ta shod je bil naperjen le proti narodni organizaciji. — Sedaj pa čitajte dr. Tavčarjevo glasilo, s kolikim veseljem poroča o tem shodu! Sram jih bilo!

Nemškutarsko maščevanje. Nemškonacionalni listi z velikim veseljem poročajo, da je občinska posojilnica v Brežicah odvzela dela pravnega konzulenta Slovincu g. dr. Srebre tu ter jih poverila notarju dr. Hermanu Wiesthalerju. Sedaj menda ni nobene nevarnosti več za »nemštvo« Brežic.

Štrajka v Zagorju ne bo. Tako se nam poroča iz Zagorja. Delavci so dosegli zvišanje plače za 5 odstotkov, stanarino za tiste delavce, ki nimajo rudniških stanovanj, in nekaj drugih ugodnostij. Več jutri.

Koroške novice. Občina Wolfsberg je povodom otvoritve nove železnice Wolfsberg Zeltweg imenovala ministerskega predsednika pl. Witteka za častnega občana. — Dne 8. januarja je pogorelo gospodarsko

Malem St. Vidu. Škode je 8000 K. — Koroška je sedaj povsem prosta živinskih kug. Obširna Pandolfijeva posestva pod Uršelsko goro je na dražbi kupil za 67.100 gld. trgovec z lesom Feltrinelli iz Beljaka. — Dne 11. januarja je pogorelo v Svincu Majričevo posestvo. V nevarnosti je bil ves trg. Dne 8. januarja se je vozila 57letna Marija Kornbrandt iz Marije na Zilji v Paternion. Tam je skočila z vlaka, ko se je začel že premikati. Prišla je pod vlak, ki ji je odtrgal obe nogi. Prepeljali so jo v beljaško bolnišnico. — V Celovcu je lani umrlo 724 obseb (1898. l. 696 in 1897. l. 553.) V Borovljah je utonil v tamošnjem potoku vpokojeni stavbeni pristav J. Heidenreich. — Potovalni učitelj g. Šumi je dne 21. t. m. predaval po predpoludanski božji službi na Brdu in dne 28. t. m. ob 2. uri popoldne bo pri Hasslerju na Brnci.

„Zdravo pismo!“ V roke nam je prišla 18stranska tiskana brošurica z naslovom »Zdravo pismo našega gospoda Jezusa Kristusa«. Kaj imenitnejšega kakor to pismo, ki hoče biti od Jezusa spisano, na svetu seveda ni več. Zakaj Bog nam je oznanil krepostno življenje in za grehe terjal pokoro, a to pismo zna in pomore več: »kdor ga pri sebi nosi, njega objema večno veselje, grehi so mu izbrisani, . . . strela ga ne ubije, ogenj ne pokonča; . . . kdor ga čitat sliši, ima 400 let odpustkov; . . . kdor pa ne verjame, je zavržen, proklet«. Ne čudimo se toliko, da se da zbegati brezvestni hudobiji kaka preprosta pamet, ki ne more dosti umevati, a slovenski pameti bi človek rad toliko prisodil, da se take poniževalne sanjarije vsaj tiskati ne morejo na slovenskih tleh. Dolenčeva tiskarna v Trstu je pa to storila. Že iz prirojene sramožljivosti, brez vzvišenih krščanskih nauk, mora vsakdo v sebi čutiti to moralno zavest, da je bližnjega treba varovati sramotilne budalosti, Dolenc pa je sanjarski založnici nevedno željo izpolnil, njene marnje tiskal z izpisanim njenim imenom, in za to dobroto, da jo je v posmeh postavil razsodnim ljudem, je gotovo v žep utaknil tudi njene groše. S cerkvenega stališča tukaj ne rečemo nič, ker je cerkvi udano ljudstvo dovolj poučeno. A imamo še drugod vzrokov, da obsodimo to početje. Vprašamo le, ali ni to sramotenje slovenskega imena, če bodo tujci iz tiska sklepali, da kupuje tako budalost slovensko ljudstvo? — (Videli smo tudi že drugo tako brošuro, prav tako tiskano v Dolenčevi tiskarni v Trstu. Kako more taka tiskarna pričakovati, da bi jo podpirali, če razširja najneumnejše praznovrstvo med ljudi? Zato opozarjamo z vso blagohotnostjo gospodarje tiskarne na to in na resne posledice, če se take stvari ne odpravijo. — Isto bi povedali ljubljanskemu Kleinmayru in Bambergu, ki pa tiskata slovenske protestantske brošure ter tako pomagata protestantskim agitatorjem begati ljudi. Op. ured.)

Od Rečice v Savinski dolini. Z ogorčenostjo smo čitali v »Slov. Narodu« od 5. jan. t. l. dopis, ki smeši zlasti uslužbenice našega konsumnega društva. Odgovorili smo v »Slovincu« z dopisom od 15. jan. t. l. Po novih poizvedbah smo zasledili, da dopisnik v »Slov. Narodu« ni trgovec-zacetnik, na katerega smo mislili v onem dopisu. Pač lahko je sum letel na njega, ker je zelo zabavljaj na naše društvo in ker smo mu prisodili zmožnosti dopisovalca, kar tukaj preključimo. — Po zopetnih informacijah o napadu na voz mirnih popotnikov smo izvedeli, da še sedaj ni dognan glavni storilec istega zločina. O trgovcu zacetniku, katerega smo zadnjič imeli v mislih, je znano, da je isti dan bil na usodnem mestu in da se je jako neblažno izrazil o odhajajočih obiskovalcih. Tudi je to znano, da je kmalu po istem napadu prišel oni trgovec k našemu župniku, češ: »Nisem vedel, da me dolžijo, da sem jaz kriv istega napada. Kaj pa mislite Vi?« Župnik: »Kaj jaz mislim, Vas nič ne briga. Lahko mislim, kar hočem.« Trgovec: »Neki človek je rekel, da bom šel „kašo pihat“, ker sem vrgel kamen na Vas.« Torej je isti trgovec sam priča, kako se je govorilo o povzročitelstvu. Vrli Zadrecani, Vaša čast je v nevarnosti! Skrbite, da se izve moralni in dejanski storilec istega sramotnega napada na Martinovo nedeljo lanskega leta, da se ne bodo

Zaloga soli. S 1. sušcem t. l. bodeta v Ljubljani in v Celju ustanovljeni c. kr. zalogi soli. Prodajali bodo v teh zalogah belo istersko sol po 18 K 80 h in živinsko sol po 10 K per 100 kg. Ob enem bodo v tržaški zalogi znižali ceno soli od 19 kron 30 h na 18 K 80 h. Ta morska sol se bode prodajala le po Istri, v Trstu, na Goriškem, Kranjskem in Sp. Štajerskem.

Občinske volitve v Trzinu se bodo vršile še-le 25. t. m. Dne 16. t. m. se niso vršile radi neke formalne napake. Tako poroča današnja »Tagespost«.

Brod čez Savo je dež. vlada kranjska dovolila posestniku Ferd. Smrekarju iz Sl. Ribičev. Brod bode mej Ribiči in Kresnicami. Tarifa za osebe bode 6 h, za živino po 4 h.

Parniška vožnja po Ljubljani. V soboto so poskušali vožnjo po Ljubljani s parnikom g. Kotnika z Vrhlike. Te komisijske vožnje so se udeležili okr. komisar R. Wenedikter, nadinž. Kirchschlager, prof. Ziakowski, stavb. svetnik Duffe, nadzornik Hanisch, nadinžener Komouc in g. Tertnik. Vožnja od Prul do Vrhlike je trajala tri ure 8 minut.

C. kr. skladišča v Trstu so tako prenapolnjena, da nekaj dni ne vprejmo nobenega blaga.

Nov Lloydov parnik. V četrtek so v Lloydovem arzenalu spustili v morje novo ladijo »Styria«. Parnik je namenjen za vožnje v Malo Azijo. Dolg je 315 čevljev, širok 42'3, visok 24'3 čevljev.

V Miličevi tiskarni. Vajencu Pezdirju stroj ni utrgal prsta, ampak mu je le rani kazalec na levi roki.

Žensko truplo v vreči. V Veroni je našel sinček neke perice v vodi vrečo, v kateri je bilo na drobne kosce razsekano žensko truplo. Pravijo, da je truplo odlične veronske gospe.

Nedostajanje premoga na Dunaju bode občutno v nekaj dneh vsled stavk premogarjev po čeških, moravskih in šlezjskih rudokopih. Na Dunaju imajo premoga v zalogi samo za par dni.

Morilka Kutschera — pomiloščena. Radi umora svojega otroka k smrti obsodjena soproga poštnega oficijala Kutschere na Dunaju je pomiloščena na osem let težke ječe.

Kuga v Krakovu? Asistent bakteriološkega instituta Kostanecki je v četrtek umrl. Mej njegovo boleznijo so se pokazala sumljiva znamenja. Ukrepane so se takoj potrebne varnostne naredbe. Časopisi danes poročajo, da asistent ni umrl na kugi, nego na hudi vročinski bolezni.

Narodno gospodarstvo.
Trgovska obrtna zadruga »Merkur« v Celju.
(Konec.)

Na čelo zadruga izvolili so se gospodje Peter Majdič, posestnik umetnega mlina kot načelnik; dr. Jož. Vrečko, odvetnik kot njegov namestnik; dr. Ivan Dečko, odvetnik; dr. Jos. Serbec, odvetnik; Dragotin Hribar, lastnik tiskarne; Anton Kolenc, trgovec, vsi v Celju; Norbert Zanjer, trgovec v St. Paulu; Franc Xav. Petek, trgovec v Ljubnem; Ferd. Ivanuš, trgovec v Poličanah; Martin Ogorc v Brežicah in Jož. Širca, župan in veleposestnik v Žalcu kot odborniki.

Imena izvoljencev so tako odlična, da so že ista sama porok, da je podjetje zdravo, dobro premišljeno, da bode dobro izvedeno imelo tudi dober, popolen uspeh.

Trgovski odsek, kateri naj železno trgovino v Celju osnuje, vodi in nadzoruje, sestavljen je iz gg. Peter Majdič, dr. Jos. Vrečko, dr. Ivan Dečko, Norb. Zanjer.

Štacuna in zaloga te železne trgovine bode v hiši, katero je kupila »Zveza slovenskih posojilnic« od g. dr. Srebre. Hiša je na najugodnejšem prostoru, v prometni graški ulici, ter ima zadaj velike prostore za skladišča, tako da bode zadostovala vsem potrebam. Trgovina bode začela poslovati kmalo začetkom bodočega leta 1900, kakor hitro bo hiša potrebno predelana in dozdana. Kakor čujemo, posrečilo se je zgoraj imenovanemu trgovskemu odseku že tudi pridobiti za to trgovino kot disponenta in

Z oživetvorenjem te železne trgovine pa naloga zadruga »Merkur« še nikakor ne bode dovršena, ampak zadruga bode potem obrnila vso svojo pozornost na druge potrebne trgovine in obrti v Celju in izven Celja, da se pomore slovenskemu narodu v vseh strokah do gospodarske samostojnosti.

Seveda potrebuje zadruga za dosego teh svojih velikih namenov denarnih sredstev; in če hoče te namene popolnoma doseči, velikih denarnih sredstev! Zavedni Slovenci se toraj pozivljajo, da pristopajo tej zadrugi brez ozira na stan in na premoženje: kdor premore veliko, naj pristopi z velikim, kdor premore pa manj, pristopi pa naj z manjšim denarnim zneskom!

Deleži so tako določeni, da pristopi lahko vsak zaveden Slovenec, komur je mar napredek slovenskega naroda, komur je mar zahvala prihodnjega vnuka!

Deleži so najmanjši 10 kron (III. vrste), po 200 kron (II. vrste) in po 1000 kron (I. vrste). Posameznik pa lahko prevzame tudi po več deležev do najvišje svote, ter se opomni, da so dozdaj posamezniki podpisali tudi po 2000, 4000, 6000 in 10.000 kron.

Uplačani deleži bodo, ker je podjetje zdravo in na strogo solidnej podlagi, dajali vsako leto po računskem sklepu svojo dividendo, katera bo gotovo tolika, kakor so navadne obresti; računati pa smemo, da bode dividenda večja, kajti vidimo, da železne trgovine dajejo nasprotnim trgovcem velik dobiček, kateri ne obrestuje samo njihovega v trgovini, v prometu ležečega denarja, ampak kupčijo njihovim obiteljim veliko bogastvo!

Novo narodno podjetje spremljaj toraj naša iskrena želja, da bo njegov razcvet sijajen, njegovo delovanje plodonosno!

Telefonska in brajovna poročila.

Slovenska Bistrica. 22. jan. Pri volitvi v okrajni zastop v skupini kmetijskih občin značali so Slovenci vkljub ogromnemu pritisku od nemške strani. Navdušenje je bilo nepopisno.

Dunaj. 22. jan. (C. B.) Komunike o včerajšnjem posvetovanju načelnikov levčarskih strank se glasi: Z ozirom na namero Körberjeve vlade, ki hoče v doseg spraviti mej Čehi in Nemci na Češkem in Moravskem sklicati izvanparlamentarno konferenco zaupnikov obeh narodov teh dežel, je izvršilni odbor mnenja, da je pozvati zastopnike vseh narodnih strank v teh deželah, ter pričakuje, da se snide državni zbor najkasneje tekom februarja, ker je ustavno delovanje parlamenta izredne važnosti za zamotan notranji položaj države in je vedno nujnejša ureditev političnih in narodnostnih razmer.

Dunaj. 22. jan. »N. F. Presse« poroča, da se skliče konferenca za pogajanje v prvo sejo 5. februarja, tako da državni zbor skoraj ne bo sklican pred 20. februarjem, na vsak način pa pred 1. marc., ker do tedaj mora vlada rešiti nekaj nujnih svojih predlog. mej temi se bo pri predlogi glede kontingenta vojaških novincev pokazalo, ali bo zmožen državni zbor za delo ali ne. Ako se pri tem pokaže, da zbor ne more poslovati, bo zasedanje zaključeno in državni zbor bo razpuščen.

Dunaj. 22. jan. Načelniki nemških opozicijskih strank so izdali izjavo, v kateri pritrdijo nameri vlade, da skliče pravno konferenco. K tej konferenci naj bodo poklicani zastopniki vseh nemških opozicijskih strank. Drž. zbor naj se najkasneje skliče meseca februarja. Zaupniki so pooblastili poslanca Funkeja, da o tem obvesti ministra Körberja.

Vojska v Južni Afriki.
Z bojišča je došlo v soboto zvečer in včeraj nekaj oficijelnih angleških poročil, ki so pa, kakor običajno, tako skovana, da si evropski opazovalec ne more ustvariti nikakor prave slike o dogodkih minulih dveh dni na bojišču pri Ladysmithu. Vrh te poročil bi se dalo ravno tako lahko zapisati »angleška zmaga«, kakor »zmaga Burova«, kakor si jih namreč kdo tolmači. Tak r-poročanja je konečno še najbolj zanesljivi

Na podlagi teh poročil toraj danes še nihče ne ve, kako sijajno se je po nesreči Bullerjev načrt, pač pa je došlo včeraj več zasebnih poročil, ki vsa v tem soglašajo, da si Buller ni mogel izmisliti bolj neugodnega načrta, kakor je bil načrt: z 20.000 možmi prekorati Tugelo in nenadoma stopiti na povsem neznana, hribovita tla.

Kaj tacega so zmogli le angleški generali. Potem ni čudo, ako že tudi dohajajo vesti, da je poražena cela Bullerjeva armada, ki so jo Buri izvalili čez reko in jo potem zajeli do zadnjega moža, in da si je junak Buller vzel življenje. Mož se je zbal generala Roberta. Hotel je ali zmagati ali pa oditi za vselej kritiki in sodbi londonskega vojnega sveta.

Ta vest, kakor rečeno, oficijelno dosedaj še ni potrjena, toda tudi v uradnih brzojavkah je več takih stavkov, ki nikakor ne morejo vzbuditi nade na kak vpeh.

London, 22. januv. Iz tabora pri Spearmanovi farmi 20. t. m. ob 7. uri zvečer: Angleži so celi dan streljali na burske nasipe. Lythletonova brigada je zasedla holm 2000 yardov od burske postojanke pri Brakfonteinu. Do sedaj se sovražnik ni umaknil z mesta. Streljanje z granati je bilo tako silovito, da se je unemala trava.

Dunaj, 22. jan. Vesti iz Bruselja poročajo: Poslanik Transvala Leyds se je izrazil, da angleška vlada že ve o zmagi burskega gen. Jouberta in o porazu svoje armade pri reki Tugela, a prikriva resnico. Od Bullerjeve armade je padlo 2000 do 3000 mož, še več je vjetih.

London, 22. jan. V sobotni bitki nad Tugelo poročajo listi nastopne podrobnosti: General Warren je napal desno krilo Burov, katerih pozicijo so Angleži več ur bombardovali, ne da bi bili Buri odgovarjali. Ob dveh popoldne so jeli streljati tudi Buri. Nato je angleška infanterija nastopila in začela streljati. Buri so dolgo časa pogumno branili svoje stališče, a so se končno umaknili; to umikanje se je pa izvršilo v popolnem redu ter so Buri takoj zasedli druge utrdbе, na katere so Angleži zopet streljali.

London, 22. jan. General Buller je brzojavil vojnemu tajniku iz tabora na Spearmanovi farmi (južno od prehoda pri Potgietersu) 20. t. m. ob tri četrt na 10. uro zvečer: General Clery je bil z jednim delom Warrenovih čet v boju danes od 6. ure zjutraj do sedmih zvečer. S pomočjo topništva se mu je posrečilo osvojiti si jeden holm za drugim. Najvažnejša postojanka je pa še pred njim. Naše izgube niso (!) velike. Do polu sedmih zvečer so dovedli sem sto ranjencev. Število ubitih se ne da še določiti.

London, 22. jan. General Buller brzojavlja iz svojega tabora 21. t. m. ob 10. uri dopoldne: V boju pri Venters-Spruit je bilo ranjenih 12 častnikov in 279 vojakov. (Venters Spruit je potok, ki teče mimo Acton-Homesa.)

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B—č.

(Dalje.)

Ko sta ženski v njegovi odsotnosti žalostno odložili svatovsko obleko in jo zamenjali z vsakdanjo, jeli sta se na novo posvetovati; Lucia je tožila, Agnese vzdihovala. Ko je ta natanko razložila, koliko bo koristilo posvetovanje z doktorjem, reče Lucia, da si je treba pomagati kakorkoli mogoče, da pater Cristoforo ne zna samo dobro svetovati, ampak da je mož, ki ponudi tudi svojo roko, kjer je treba pomagati revežem, da bi bilo torej prav dobro, ko bi tudi njemu sporočili, kar se je zgodilo. „Res je“, reče Agnese in obe jameta premišljevali, kako bi se to dalo narediti. Ili namreč v samostan, ki je bil oddaljen dve milj, tega se sami nista upali; in noben pameten človek bi jima tega tisti dan ne bil svetoval. Ko tako prevdarjata, kaj bolj kaže, začujeta lahno trkanje na vrata in ob jednem tih pa razločen pozdrav: „Deo gratias“. Lucia, ki si je uže mislila, kdo je, teče odpirat. In takoj vstopi s prijaznim poklonom kapucinski brat z vrečo na levem ramenu, držeč izpodvezan in zadrgrnjeni gornji konec z obema rokama na prsih.

„Oh, fra Galdino!“ rečeta obe ženski. „Gospod z vama“, de brat. „Prišel sem v biro po orehe.“

„Pojdi po orehov za patre!“ reče Agnese. Lucia vstane ter gre proti drugi izbi, preje pa se ustavi za hrbtom fra Galdina, ki je stal še vedno, kakor je prišel, položi prst na usta, ter pogleda mater nežno, prosi se, objednem pa velevaje, naj molči.

Samostanski brat namigne Agnesi in vpraša od daleč: „Kaj pa s tisto poroko? Saj bi morala danes biti. Videl sem, da je po vasi nekaj vse narobe, kakor da se je nekaj posebnega dogodilo. Kaj je bilo?“

„Gospod župnik je bolan; morali smo tedaj preložiti“ odgovori naglo Agnese. Ako bi ji Lucia ne bila dala znamenja, bil bi njen odgovor najbrže drugačen. „Kako pa je z biro?“ pristavi, da bi napeljala na druge stvari.

„Ne preveč dobro, dobra žena. To je vse“, de ter vzame vrečo z ramen ter jo potegne v rokah. „To je vse; a da sem toliko nabral, moral sem potrkati na deset vrat.“

„Slaba letina je, fra Galdino. Kadar je trdo za kruh, ne smemo preveč šariti z drugimi stvarmi.“

„Da pa se vrnejo boljša leta, kaj pripomore v to? Miloščina! Ali vam ni znan oni čudež o orehih, ki se je zgodil pred leti v našem samostanu v Romagnu?“

„Ne vem, res ne! Povejte mi ga!“

„O! Vedite torej, da je živel v onem samostanu neki naš pater, ki je bil svetnik in se je zval oče Macario. Ko gre nekega zimskega dne po stezici čez polje nekega našega dobrotnika, ki je bil zelo pošten človek, vidi oče Macario našega zavetnika pri svojem velikanskem orehu. Štirje delavci so ravnokar zamahnili z rovnici, da bi odgrebli drevo in mu odkrili korenine. — Kaj boš naredili ubozemu drevesu? vpraša pater Macario. — Ej, pater, uže dolgo let mi ne donša več sadu; posekal je bom tedaj,

da bom imel vsaj kaj lesa. — Pustite oreh, naj stoji! Bodete videli, da bode to leto imel več orehov kakor listja. — Dobrotnik je poznal moža, kateri je to govoril. Takoj zapove delavcem, naj zopet pokrijejo korenine z zemljo ter zaupije za očetom Macariem, ki je šel svojo pot, — „oče Macario, polovica pridelka bode samostanska“. — To proročanje se je razneslo in od vseh strani so prihajali ljudje, da bi videli oreh. In res, spomladi je bilo cvetja v obilici, ob svojem času pa orehov v obilici. Naš dobrotnik pa ni doživel veselja, da bi jih otepal; kajti preje je umrl in prejel plačilo za svojo dobrotljivost. (Dalje prih.)

Influenca se prikazuje zopet na raznih krajih in tudi katarrična obolenja sopolnih organov se množe v sodanem letnem času. Od strani zdravnikov se v obrambo proti tem boleznim priporočajo poleg drugih sredstev tudi naravne kisle vode in sicer med temi v prvi vrsti Mattonijev Giesshübler, ker se je ta sijajno izkazal tudi pri prejšnjih pojavih influence. Gledé njegove porabe si je treba poiskati zdravniškega sveta.

Izjava.

„Slov. Narod“ je zadnjo soboto prinesel notico „Škofovi zavodi“, v kateri pravi: „Ko so namreč šli konservativni obrtniki h škofu prosit ga, naj jim da pri svojih zavodih kaj zaslužiti in naj zavode na vsak način zgradi v Ljubljani, tedaj je imel Presvetli jako lep govor, čigar smisel je bil približno ta-le: „Zaslužek Vam je zagotovljen. Kar bo del pri stavbi, vse razdelim med Vas konservativno-krščansko-socialne obrtnike. Liberalci seveda ne dobe niti krajcarja zaslužka. Zavodov pa ne morem zidati v Ljubljani, ker ni denarja. Stavba bo namreč v Št. Vidu veliko manj veljala, kakor bi v Ljubljani, in zato sem se odločil, da ne zgradim svojih zavodov v mestu.“

Podpisani člani obrtniške deputacije izjavljajo, da v „Narodovem“ poročilu ni nobene besedice resnične. Knezoškof ni govoril zgoraj omenjenih besed.

V Ljubljani, 22. januarija 1900.

Josip Rebek, Ivan Škerjanec, Franc Pilko, Filip Fajdiga, Fran Breskvar, Fran Pust, Ivan Kregar. 64 1-1

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 6. do dne 13. januarija.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	128	Pšenična moka 100 kg	28	40	
„ „ II. „ „	112	Koruzna „ „	16	80	
„ „ III. „ „	96	Ajdova „ „	34	—	
Telečje meso „	120	Fizol, liter „	22	—	
Prasičje „ sveže „	120	Grah, „ „	20	—	
„ prek. „	115	Leča, „ „	24	—	
Kostrunovo meso „	72	Kaša, „ „	24	—	
Maslo „	2	Ričet, „ „	24	—	
Surovo maslo „	190	Pšenična „ 100 kg	17	20	
Mast prasičja „	140	Rž „ „	15	—	
Slanina sveža „	120	Ječmen „ „	15	—	
„ prekajena „	144	Oves „ „	13	60	
Salo „ „	120	Ajda „ „	17	—	
Jajce, jedno „	12	Proso, belo, „	20	—	
Mleko, liter „	16	„ navadno „	15	—	
Smetana, sladka liter	80	Koruzna „ „	13	—	
„ kislja „	80	Krompir „ „	5	—	
Med „ „ kg	140	Drva, trda, seženj	—	—	
Piščanec „ „	120	„ mehka, „	—	—	
Golob „ „	40	Seno, 100 kg „	—	—	
Raca „ „	140	Slama, „ „	—	—	
Zejec „ „	—	Stelja, „ „	—	—	

Trgovina z mešanim blagom

v mestu z 2000 prebivalstvom in lepim prometom se radi družinskih razmer **zelo ugodno odda.**

Z malim kapitalom osiguran je obstanek.

Kje, pové iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«

63 5-1

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 756 0 mm.

	Čas opazovanja	Temperatura na sonu	Temperatura na senju	Vetrovi	Nebo	Padačina
20	9. zveč. 146 0	— 0 6	sl. j.ah.	oblačno	0 0	
21	7. zjut. 42 7	— 1 5	sr. zab.	del. obl.		
21	2. popol. 742 5	+ 3 4	sr. svzh.	jasno		
21	9. zveč. 744 2	— 0 4	sl. zab.	jasno	0 0	
22	7. zjut. 74 0	— 1 8	sl. jug.	oblačno		
22	2. popol. 737 9	+ 1 3	sl. zab.	sk. jasno		

Srednja temperatura sobote — 0 2°, normale: — 2 3°.

Srednja temperatura nedelje + 0 5°, normale: — 2 3°.

Čopice za slikarje, pleskarje, zidarje in za domačo porabo ima v veliki izbi v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani. Františkanskulice. 228 16 11-9 Vnanja naročila proti povzetju.

Občni zbor

okrajne posojilnice v mestu Kamnik

bode

v petek 2. svečana 1900

ob 11. uri dopoldne

v pisarniških prostorih.

Dnevni red:

1. Bilanca za leto 1899, oziroma potrdilo računa in razdelitev čistega dobička.
2. Volitev 6 udov ravnateljstva, preglednika računov in njega namestnika.
3. Posamezni nasveti.

V Kamniku, dne 20. jan. 1900.

65 1-1

Načelstvo.

Razdružba-

Registrovana Vipavska vinarska zadruga se je vsled s lepa obnega zbora dne 7. t. m. **prostovoljno razdružila v prid novemu kmetijskemu društvu.** Morebitni upniki naj prijavijo svoje eventuelne terjatve do konca tega meseca.

46 3-3

Načelstvo.

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

ki je posebno pripravna zaradi svojega milga vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini, škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd. in ravno tako pri kataru sapnika in oslovem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn.) 10-3

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4°/₃.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 14 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijskih 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 22. januarija.

Skupni državni dolg v notah	99 80
Skupni državni dolg v srebru	99 60
Avstrijska zlata renta 4 ^o / ₃	99 05
Avstrijska kronna renta 4 ^o / ₃ , 200 kron	98 80
Ogerska zlata renta 4 ^o / ₃	98 90
Ogerska kronna renta 4 ^o / ₃ , 200	95 10
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	132 —
Kreditne delnice, 160 gl.	233 85
London vista	242 15
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118 20

Dne 20. januarija

20 mark	23 60
20 frankov (napoleonor)	19 20
Italijanski bankovci	89 65
C. kr. cekini	11 42
3-2 ^o / ₃ državne srečke l. 1854, 250 gl.	160 —
5 ^o / ₃ državne srečke l. 1860, 100 gl.	160 —
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	20 25
4 ^o / ₃ zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 —
Tisine srečke 4 ^o / ₃ , 100 gl.	138 50
Dunavske vravnjavne srečke 5 ^o / ₃	258 —

Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	107 50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4 ^o / ₃	96 10
Prijoritete obveznice državne železnice	88 50
„ „ južne železnice 3 ^o / ₃	70 —
„ „ južne železnice 5 ^o / ₃	100 20
„ „ doljenjskih železnice 4 ^o / ₃	99 50
Kreditne srečke, 100 gl.	394 75
4 ^o / ₃ srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	350 —
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gl.	43 —
Ogerske „ „ 5 „	23 —
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13 70
Rudolfove srečke, 10 gl.	55 —

Salmove srečke, 40 gl.	174 —
St. Genois srečke, 40 gl.	175 75
Waldsteinove srečke, 20 gl.	180 —
Ljubljanske srečke	52 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	124 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	288 25
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	78 —
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	24 60
Splošna avstrijska stavbinska družba	100 25
Montanska družba avstr. plan.	274 75
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	300 —
Papirni rubljev 100	254 50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnica delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.